

Samrådsskrivelse Nobel Center Dnr 2013-00460

Sammanfattning

Hus för hus urholkas de unika värdena i riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården. Påbyggnader och nybyggnad efter rivningar bryter sönder vackra helheter i stället för att harmoniseras med dem. Den sammantagna nedbrytningen av värden är nu så stor att riksintressets karaktär i stort hotas. Nu är turen kommen till detta riksintresses hjärta, det byggdas möte med de centrala vattenrummen, med Blasieholmen mitt i. Den stora glansiga fyrkantiga Nobel-kolossen dominerar från alla håll, och förminskar det statliga byggnadsminnet Nationalmuseum.

I stället för att bygga sönder innerstaden borde staden göra mer för att förverkliga Översiktsplanens mål att skapa nya centra i det unikt enkärniga Stockholm. Hagastaden med sitt breda innehåll byggs nu för att bli ett nytt högklassigt centrum i en utvidgad innerstad. Här, inom Vetenskapsstaden med dess tre akademiska institutioner, finns attraktiva platser för ett Nobel Center. På Hagaplan skulle detta exponeras i änden av den långa parken. I nya trafikbefriade Norrtull skulle Nobel Center bli ett landmärke i stadens port och Hagaparkens entré. En placering här skulle bidra till att befria Stockholms historiska centrum från den överexploatering som håller på att förstöra dess unika värden. Nobel Center skulle sätta ljuset på Stockholm som vetenskapsstad och få stimulans från dess över 10000 forskare.

I dag bjuder staden Nobelstiftelsen på några av de attraktivaste platserna den har: Festligheter i Stadshuset, prisutdelning i Konserthuset och Nobelmuseum på Stortorget i Gamla Stan. Ingen utredning presenteras avseende möjligheterna att där effektivisera och komplettera utrymmet.

Planförslaget innebär att ett uttryck för Stockholm som viktig handels- och sjöfartsstad försvagas (hamnmiljön) och att ett uttryck förloras (tullhus och magasin). Blasieholmsudden kan utvecklas till ett attraktivt besöksmål, med dessa och utan Nobel Center. Tullhuset och magasinen skulle då bidra med levande och historisk sjöfartsmiljö. På udden fanns hamn och varv redan under medeltiden. Regalskeppet Vasa byggdes här. Platsen var import och exporthamn för stadens och omlandets industrier, vilket bidrog till Stockholms framväxt till storstad. Området är snart sagt det enda som ännu minner om Stockholm som industristad och erbjuder något så unikt som ett ännu levande månghundraårigt kulturarv.

Den planerade okänsliga exploateringen riskerar att skada Nobelstiftelsens rykte, kanske även stadens, i Sverige och utomlands, där omfattande kritik redan förekommit. Nobelstiftelsen kan bli beskylld för att ha skadat kulturarv även genom förstörelse av fornminnen, byggnader och park under byggandet.

Nobel Center väntas ge mycket trafik: ”för angöring med buss och taxi för konferenser och seminarier ... 600 000 besökare per år. Under högsäsong 4-5 bussar i timmen, 20 varutransporter/dygn”. Ett renoverat Nationalmuseum och fortsatt ökande kryssningsturism kan väntas tillföra ännu fler bussar per timme, vilket inte verkar ingå i stadens kalkyl. Det finns inte plats för alla dessa bussar och deras parkering på Blasieholmen. Hela centrum kommer att drabbas. I stället för lösningar för trafiken och säkerhet för oskyddade trafikanter presenteras förhoppningar på ökad båttrafik och en lång uppräknad av utredningsbehov.

Först efter fyra års samarbete mellan byggherren och staden, med ekonomiska utfästelser mm, erbjöds vi nu samråd. Politikerna har redan bestämt sig, trots vackra ord om medborgarinflytande och den demokratiska processen. Det går helt emot lagstiftningens intentioner – att lyssna till de synpunkter som kommer in. För detta viktiga projekt borde staden ha genomfört plansamråd. I detta kunde man ha belyst principfrågor, risker och alternativa lösningar och låtit allmänheten komma till tals om dessa.

Yrkande

Avslå planen på grund av påtaglig skada på riksintresse och stadsbild, oacceptabla risker avseende trafik, förstörelse av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse och hamnmiljö samt att Blasieholmsudden kan utvecklas med tillvaratagande av dess befintliga unika byggnader, parkmiljö och sjöhistoriska värden. Dessutom saknas flera utredningar som är nödvändiga för en samlad, allsidig bedömning, inte minst av trafikfrågor, risker under byggtiden och ekonomin på såväl kort som lång sikt. Erbjud i stället Nobelstiftelsen samarbete avseende ett Nobel Center i Hagastaden.

Nedan preciseras sex olika aspekter som var och en borde vara tillräcklig för att avslå planen: 1 Brist på demokrati och alternativ 2 Blasieholmen utan Nobel Center kan bli ett attraktivt besöksmål. 3 Förstörelse av kulturarv: Byggnader, park, fornlämningar. 4 Trafiken, ett vågspel. 5 Riksintresse och byggnadsminne skadas. 6 Hagastaden erbjuder utmärkta lägen och mindre risk

1 Hagastaden erbjuder utmärkta lägen och mindre risk för Nobel Center

Stockholms Universitet, KTH, Karolinska Institutet, stadens och näringslivets vision är att Hagastaden ska bli världens främsta område för life science, en viktig del i att markera Stockholm som "Vetenskapsstaden". Hagastaden kommer att bli ett nytt högklassigt centrum i Stockholm. Den kan befria Stockholms historiska centrum från den överexploatering som håller på att förstöra dess unika värden, en förstörelse som Nobelstiftelsen och staden står beredda att delta i. Kritiken växer mot det stora glansiga Nobelbyggets förstörelse av kulturhistoriska värden och den omtalade skönheten hos Stockholm kring vattnet. I stället för att riskera Nobels, finansiärernas och stadens "varumärken" kan en placering i Hagastaden i Vetenskapsstaden stärka dessa!

Två platser i Hagastaden är lämpliga enligt ansvariga tjänstemän i staden och Akademiska hus. 1) Runda huset på Hagaplan intill Karolinska Institutet, som kommer att utgöra ett blickfång från hela den långa Karolinska parken. 2) Nya Norrtull där flera kvarter får rum när trafik läggs i tunnlar. Här skulle Nobel Center ha direkt tillgång till Hagaparken och synas i porten till Stockholm, en högst värdig plats. På båda dessa platser skulle Nobel Center kunna tillföra en märkesbyggnad.

Med Nobel Center i Hagastaden blir Nobelstiftelsen och dess finansiärer (och staden!) *medskapande i utvecklingen av Stockholm Vetenskapsstaden och utvecklingen av ett nytt centrum i Stockholm*. Nobel Center skulle tillföra den viktiga Hagastaden en märkesbyggnad och stimulerande kontakt med Vetenskapsstadens mer än 10 000 forskare.

Staden vid vattnet får behålla sin skönhet "en av världens vackraste städer" med levande och historiskt makt- och kulturcentrum, en magnet i en tid då stora städer snabbproduceras efter recept. En seger för alla.

Vår slutsats: Detta borde ensamt räcka för att underkänna planen och i stället erbjuda Nobelstiftelsen medverkan i programarbete för Nobel Center i Hagastaden. Men det finns många ytterligare skäl.

2 Brist på demokrati, brist på alternativ

Samråd, där allmänheten får spela in sina synpunkter, kommer nu först efter flera års samarbete mellan staden och byggherren Nobelstiftelsen. Staden har under tiden bundit upp sig och har fortsatt att samagera med byggherren även under samrådet. Samrådet riskerar därmed att bli en skenprocess.

I ett så viktigt projekt i hjärtat av riksintresset Stockholms innerstad borde man tidigt ha haft programsamråd för att diskutera förutsättningarna för projektet. Alternativ kunde ha lyfts fram och flera nu olösta viktiga problem kunde ha lösts

- *Alternativa platser.* En placering i Hagastaden skulle bidra till att göra denna till ett nytt centrum, och till att sätta ljustet på Stockholm som vetenskapsstad. Nuvarande lilla centrum skulle avlastas.

- *Alternativ användning av Blasieholmsudden är möjlig*, på ett sätt som tillvaratar och exponerar dess historiska värden och utnyttjar dess möjligheter att bli ett attraktivt besöksmål.
- *Projektstöd med allmänna medel*. Ska staden subventionera tomrättsavgäld och ge driftsbidrag? Finansieringen är inte helt klar och bygget kan bli betydligt dyrare än planerat, t ex pga längre tid än väntat för arkeologiska utgrävningar. Det kan bli flera hundra miljoner som fattas. Kan detta innebära att offentliga medel måste vara med och rädda projektet? En redovisning av driftsbudgeten saknas. Det kan visa sig svårt att fylla huset med forskningsanknuten verksamhet varigenom det delvis kan bli en vanlig kommersiell konferensanläggning. Ska offentliga medel bidra till sådan verksamhet och hur ser finansierande forskningsinstitutioner på detta?
- *Trafiken ökar i det trånga området*. 12 olika problem (se 4 Trafiken, ett vågspel) är otillräckligt utredda eller utelämnade.

Väsentlig information ej redovisad. Riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården och byggnadsminnet Nationalmuseum liksom stadsbilden skulle påverkas negativt. Men i samrådsunderlaget visas inte bilder från delar av Skeppsbron och Stadsgården där denna påverkan bedöms vara som störst. I väsentliga avseenden döljs därmed hur Nobelhuset dominerar över byggnadsminnet och den fina sammanhållna klassiska arkitekturen i stenstadens front längs Hovslagargatan.. I text medger man Nobelhusets negativa påverkan, men bagatelliserar den raskt, och skriver att Nationalmuseum mm stärks som besöksmål, vilket är ovidkommande i detta sammanhang och kan ske på andra sätt.

Vår slutsats: Bristerna i den demokratiska processen är tillräckliga skäl för att underkänna planen

3 Blasieholmsudden utan Nobel Center kan bli attraktivt besöksmål.

Blasieholmsudden har av Stadsmuseum klassificerats som ett kulturhistoriskt särskilt värdefullt område där särskild uppmärksamhet bör ägnas åt kulturhistoriska värden.

Udden med dess öppna hamnplan ingår i ett sammanhang av institutionspräglade öar dominerade av grönska och friare planering. Kajerna här och utmed omgivande stadsdelar ger vattenrummen runt Blasieholmsudden en maritim prägel. Tullhuset och de två magasinerna bedöms som särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt. Planförslaget innebär att ett uttryck för Stockholm som viktig handels- och sjöfartsstad försvagas (hamnmiljön) och att ett förloras (tullhus och magasin).

I planen nedvärderas platsen som ett ruffigt verksamhetsområde. Möjligheten att ta vara på och utveckla platsens unika kulturmiljömässiga värden berörs inte! I stället framställs Nobel Center som den enda möjliga lösningen. Platsen kan utvecklas till ett attraktivt besöksmål helt utan Nobel Center. Park och kaj skulle kunna rustas upp. Lämpliga publika inslag som mat- och fiskmarknad med varor från skärgården, restaurang och utservering kan tillföras. Tullhuset och magasinerna skulle bidra med historisk och samtidigt levande sjöfartsmiljö. Här fanns hamn och varv åtminstone sedan 1500-talet. Troligen byggdes regalskeppet Vasa här. Här låg länge import och exporthamn för stadens och omlandets industrier, vilket bidrog till Stockholms framväxt som storstad. Hamnområdet, med dess öppna karaktär är snart sagt det enda som ännu minner om Stockholm som industristad.

Denna utveckling av Blasieholmsuddens naturliga förutsättningar skulle omöjliggöras även av ett lägre Nobel Center. Rivningar skulle krävas och huset skulle totalt förändra områdets karaktär.

Vår slutsats: Lägg Nobelhuset i Hagastaden eller annan plats och utveckla Blasieholmsudden till ett attraktivt besöksmål.

4 Förstörelse av kulturarv: Byggnader, park, fornlämningar

Naturmiljön: Sänkt grundvatten under byggtiden kan skada träden i parken. De arkeologiska utgrävningarna kan bli mer omfattande och dra ut på tiden, vilket ökar risken för sådana skador. Risken för skador på Nationalmuseums park nämns inte. Men i planen skrivs: ”Sammantaget bedöms projektet inte medföra negativa konsekvenser för naturmiljön i och med att de träd som försvinner kommer att ersättas.” Det är anmärkningsvärt att staden drar en sådan slutsats, inte minst mot bakgrund av att ingen inventering av träden har gjorts. *Här bortser staden från en risk för grönskan, vilket dessutom kan innebära förstörelse av ett kulturarv, enligt en*

vägledning av Riksantikvarieämbetet m fl, vilken betonar vikten av hänsyn till grönska i miljöer med höga kulturhistoriska värden: ”Träd i alléer och parker är en del av det biologiska kulturarvet ... Träden ger uttryck för tidsanda, tradition, natursyn och estetik ...”.

Byggnader och fornlämningar: I samrådsunderlaget skrivs: ”Uttorkning till följd av grundvattensänkning innebär att organiska kulturhistoriska lämningar, som t ex trä, förstörs.” Även närliggande områden kan beröras, t ex pålning under hus. Vidare skrivs: ”Planförslaget medför att eventuella fornlämningar kan komma behöva tas bort. Samtidigt som lämningarna förstörs kan ny kunskap utvinnas vid arkeologiska undersökningar.” Vi anser att dessa risker borde ha utretts grundligare.

Under byggtiden kan det bli 30 transporter/dygn av schaktmassor mm, d v s 60 fordonsrörelser/dygn. Samrådsunderlaget: ”Tunga transporter kan innebära risk för skadliga vibrationer på fastigheter intill *vilket bör undersökas.*” Vi anser att det borde ha gjorts.

Vår slutsats: Planförslaget saknar tillräcklig grund avseende risk för förstörelse av kulturarv, förutom rivningen av Tullhuset och magasinerna även förstörelse av fornminnen, byggnader och park under byggandet. Nobelstiftelsens och stadens rykte kan skadas världen över.

5 Trafiken ett vågspel

I samrådsunderlaget beskrivs att hela 7 trafikproblem kräver utredning. Vi noterar att dessutom har 3 problem är utelämnade. Tillsammans omfattar dessa 10 frågor (med **fet stil** nedan) i stort sett alla aspekter på trafiken.

Nobel Center väntas alstra mycket trafik: ”för angöring med buss och taxi för konferenser, seminarier ... 600 000 besökare per år ... Under högsäsong 4-5 bussar i timmen ... 20 varutransporter/dygn”. I den sent framlagda trafikutredningen ”beskrivs den befintliga trafiksituationen summariskt”. Hur man ska lösa den framtida trafiksituationen visar sig vara en uppräkningsbehov.

*Bussar: Trafikutredningen noterar att utrymme saknas på Blasieholmen för att ta emot större mängder turistbussar. Hovslagargatans sydvästra del mellan husen är så smal att möte med buss kan bli farligt för gående. Endast 3 bussar kan angöra samtidigt. De kan inte vända utan måste ta en stor tur genom Blasieholmen och kringliggande områden. ”Lokalisering av lämpliga vänteparkeringsplatser för turistbussar **bör utredas** (P-plats finns inte på holmen). ”Trafikala konsekvenser av den planerade mötes- och skolverksamheten **bör analyseras.**” *Stadens slutsats: Det är ”önskvärt att försöka styra om så mycket som möjligt av denna trafik till andra trafikslag, framförallt till båttrafik.” Denna möjlighet ”bör utredas närmare”, även avseende ”andra besöksmål i innerstaden.” Men med Nobelcenter försvinner de välplacerade magasinerna med service åt båttrafiken.**

Stor volym busstrafik verkar inte ingå i kalkylen: Bussarna blir allt fler pga ökande kryssningstrafik mm. Fler besökare till Nationalmuseum kan väntas efter renovering, men det nämns inte i planen. Hop-on-hop-off-bussar, minst fyra i timmen sommartid, kan väntas få ökad anledning att besöka Blasieholmen pga Nobel Center.

*Varumottagning i gatuplan kan inte vända och måste tidsbegränsas pga busstrafiken. Varumottagning i gatuplan är ändå att ”föredra med tanke på kostnader, påverkan på stadsbild, ramplängd mm”. Men i samrådsförslaget prövas ändå ett garage för 120 bilar under Nobel Center, med 30 m lång ramp på Hovslagargatan. Frågan om garaget kommer dock att **utredas**. Utan garaget faller 120 P-platser bort, vilket skulle minska möjligheterna till biltrafik.*

*Biltrafik: I planen skrivs: ”Detaljplanen bedöms inte medföra ökad biltrafik”. Man räknar med att trafik försvinner också, **utan att redovisa kalkyl.** ”Kapacitetsbegränsningen ligger utanför utredningsområdet och återfinns framför allt på Skeppsbron/Strömbron/Slussen”. Även med garaget blir antalet platser i planområdet 75 färre än idag. Nobel Centers behov av bilparkering hänvisas till allmänna P-platser i närområdet och besökare uppmanas att välja kollektivtrafik, eller gå och cykla. Ökat tryck på trafik och parkeringsplatser i det trånga City **behandlas inte**, för det” ligger utanför planområdet.”*

Utryckningsfordon: Samrådsdokumentet: ”Med många prominenta gäster måste polis och räddningstjänsten alltid kunna nå Nobel C. Under projekteringen kommer säkerhetsaspekterna för Nobel Center att **fördjupas.**”

Utrymmet minskas för den ökade fordonstrafiken totalt, (buss, bil, varustransporter inkl. parkering): Blasieholmsgatan föreslås bli gågata för gående från T-banan, kanske även Teatergatan. På Stallgatan, som har den största trafiken, **utreds** möjligheten att ta bort ett körfält för cykelfält.

*Tillsammans visar alla dessa olösta problem att **det kan ifrågasättas om fordonstrafiken kan fungera och man söker en lösning ...*** ”trafiken bör begränsas i så hög utsträckning som möjligt på Blasieholmen, för att säkerställa attraktiva stadsrum och i enlighet med stadens framkomlighetsstrategi prioritera andra res- och rörelsemönster som gående, cyklister och kollektivtrafik.”

... men man vet inte om den finns: För dessa trafikslag finns stora brister vad gäller tillgänglighet, särskilt med barn, påpekas det i planen. Gående, cyklister och biltrafik delar utrymmen. Gående från Kungsträdgårdens T-banestation måste passera den hårt trafikerade Stallgatan (vid Grand Hotell). Stråk till Nobel Center bli från T-banestation **bör ses över.** ”Detta ligger dock utanför detaljplanen.”

Vår slutsats: I planen noteras problem för i stort sett all trafik, men antingen behandlas de inte i planen eller är de otillräckligt utredda. Vad summan av detta medför för trafiksituation där är okänt. Vi bedömer risken som överhängande för att trafiksituationen på den trånga Blasieholmen och i andra delar av centrum kommer att bli ohållbar. Det skulle medföra risker för personskador, tidspillan, ekonomiska förluster för besöksmål och besökare mm. *Enbart trafikfrågorna är tillräckligt för att avslå planen.*

6 Riksintresse och byggnadsminne påverkas negativt

Riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården har lagenligt skydd: Dess kulturhistoriska värden ska bevaras och skyddas från påtaglig negativ kulturmiljöpåverkan. ”Den befintliga miljön inom planområdet ger uttryck för Stockholm som viktig sjöfartsstad där stadens strandlinjer och kajer varit mycket viktiga platser. Samtidigt har Stockholms centrala vattenrum varit platsen dit de mest påkostade och prestigefulla byggnaderna lokaliserats, exponerande och vida synliga i stadsbilden ... upplevelsen av stadens fronter mot vattenrummen och stadens silhuetter ska beaktas. Den centrala stadens erkända kvaliteter och särdrag ska värnas t ex ... den sammanhållna byggnadshöjden, siluetten, tydliga vattenfronter mot öppna vattenrum och besöksplatser och utsiktspunkter.”

Totalt bedöms i planen c:a 15 av riksintressets c:a 80 sk värdeuttryck. För några värdeuttryck ges nedan

- stadens beskrivning (med citat-tecken) av planens påverkan på riksintresset. Detta sker utförligt så att det framgår att staden har beaktat värdeuttrycket.
 - Stadens bedömning av hur negativ eller positiv påverkan är.
 - Vår kommentar till stadens bedömning.
1. *Uttryck för Stockholms funktion som huvudstad:* ”Byggnadens (Nobel Centers) monumentala karaktär anknyter till de representativa rummen kring Norrströms och Nybrovikens stads- och vattenrum och förmedlar att detta är en viktig institution för Stockholm. Uttryck för Stockholm som huvudstad bedöms stärkas.” Detta är ett påstående utan motiv i sak. I verkligheten bryter det alltför höga och avskalade huset sönder de representativa rummen. I nästa punkt håller faktiskt staden med om det!
 2. *Dominant och kontrasterande:* ”Nobel Center skjuter upp över omkringliggande bebyggelse ... inklusive Nationalmuseum. Nobel Centers stiliserade volym och avskalade fasaduttryck får en dominant verkan i stadsbilden då den kontrasterar mot de omgivande byggnadernas uppbrutna fasader och takutformning.”
Likväl gör staden bedömningen: ”Skalförskjutningen i stadsrummet bedöms som helhet som måttlig. Platsen kommer att skifta från det som i nuvarande funktion och skick kan uppfattas som en baksida till att bli en representativ framsida. I sin helhet bedöms förslaget tydligt inordna sig som en monumentalbyggnad i stadsbilden.” Vi ser detta som subjektiva omdömen utan motiv i sak. Vi och många med oss anser att byggnaden varken är representativ eller inordnar sig.

3. *Siluetten-vyer-blickfång*: ”I vyerna från Galärvarvet och från den östra delen av Strandvägen ... kan det även verka dominerande i stadsbilden. Utformningen avviker från omgivande bebyggelsens varierade taklandskap med sin reducerade geometriska form.” Vi noterar också att Nobelhuset bryter siluetten mot himlen från Katarinavägen enligt bild i dokumentet. Men staden påstår felaktigt det omvända: ”Stadssiluetten mot himlen påverkas inte i vyer från Södermalms höjder ...”. Sammantaget menar vi att påverkan på siluetter mot himlen är negativ från flera håll och att staden saknar motargument.
4. *Hamnmiljön-uttryck för sjöfart*: ”Den befintliga miljön ... ger uttryck för Stockholm som viktig sjöfartsstad ... en f.d. godshamn och en välbevarad helhetsmiljö ... Tullhuset är det enda bevarade tullhuset från 1800-talet och magasinen är de enda bevarade i sitt slag ... den sjöfartsanknutna miljön på Blasieholmen rivs och därmed förloras en lång kontinuitet med sjöfartsanknuten verksamhet på platsen ... berättelsen om Stockholm som viktig sjöfartsstad försvagas.” *Denna negativa påverkan bagatelliseras*: ”hamnmiljön har dock historiskt sett haft relativt liten betydelse.” Det är inte sant, menar vi: Stockholms hamn är ett riksintresse och i rapport 2005:17 Riksintresset Stockholms hamn sid. 24 står det: ”Hamndelen Strömkajen/Nybroviken är av regionalt intresse.” Detta förtigs. Här låg till mitten av 1600-talet både skeppsvarv och flottbas. Hamnen spelade en viktig roll för import och export när Stockholm med industrin växte till storstad ända fram till 1900-talets mitt. Hamnar i Stockholm försvinner. Att bevara hamnmiljön på Blasieholmen med sin unikt sammanhängande historia från medeltiden till i dag är därför av största vikt.
5. *Fronten mot vattenrummen*: ”Blasieholmsuddens öppna karaktär, vilken utgör en del av Nybroviken-Ladugårdsvikens storskaliga vattenrum, försvinner och ett *nytt landmärke* vid Nybroviken skapas.” Men vi menar att den stora avvikande lådan stör detta vattenrum. ”Planförslaget medför att *en ny offentlig plats i form av ett parktorg skapas* mm” Det kan åstadkommas utan Nobelhuset. D.v.s. staden gör två subjektiva och vilseledande påståenden för att få Nobelhuset att framstå som positivt för Stockholm.

Det statliga byggnadsminnet Nationalmuseum

- *Plandokumentet visar negativ påverkan på byggnadsminnet Nationalmuseum*: ”Nationalmuseum bedöms påverkas negativt av byggnadens höjd, som överstiger museets höjd, och upplevelsen av Nationalmuseum som en monumental solitär minskar”. ”Nobel Center bedöms ... dominera över Nationalmuseum i flera vyer från söder.” ”När man rör sig längs med Skeppsbron och Strandvägen kommer genomsiktligheten genom udden minska något.”
- *Dessutom visas inte väsentliga negativa bilder*: Vi har undersökt och funnit att från en del av Skeppsbron försvinner genomsikten och dominansen över bl. a. Nationalmuseum blir högst påtaglig. Men just därifrån visas inga bilder. Bilder visas inte heller från Saltsjön och Stadsgården där siluetten troligen störs. Den svårstyrda 3D-modellen kompenserar inte frånvaron av dessa bilder i plandokumentet.
- *Därmed har vi belägg för att Nobel Center dominerar över Nationalmuseum och minskar dettas dominans i stadsbilden* betydligt genom att det från många siktinklar inte längre upplevs stå fritt p. g. a. Nobel Centers höjd och närhet.
- *Men staden påstår utan saklig grund att negativ påverkan inte finns*: ”I sin helhet har byggnaden tack vare sin placering en liten påverkan på uddens genomsiktighet. De båda byggnaderna (Nationalmuseum och Nobel Center) bedöms kunna avläsas som solitärer.”
- *Med ovidkommande argument påstår de att påverkan är positiv*: ”planen kan bidra till att stärka Nationalmuseum och Museiparken och stråken mot Skeppsholmen som besöksmål”. Men riksintresset reglerar inte detta utan hur huset upplevs i rummen kring vattnet.
- *Byggnadsminnet Nationalmuseum var 1800-talets jättesatsning på att förmedla kultur till folket och ett av få kvarvarande exempel i Europa på den tidens museibyggnad*. Byggnadsminnet förminskas visuellt när dess dominans i stadsbilden så betydligt försvagas genom att det från många siktinklar inte längre upplevs stå fritt, inte minst p. g. a. Nobel Centers höjd. Utsikten från byggnaden beskärs när staten för hundratals miljoner kronor återger byggnaden dess forna glans i vilket öppnande av fönster åt alla håll är en del. Det minskar möjligheten till framtida expansion.

Stadens och vår sammanfattande bedömning

- Vår syn på behandlingen av riksintressets värdeuttryck ovan: Stadsbyggnadskontorets bedömningar per värdeuttryck i riksintresset står i motsats till deras egen beskrivning av Nobelhusets negativa påverkan på riksintresse och stadsbild. De sker genomgående utan sakliga motiv eller med bagatellisering, vilseledande och irrelevanta skäl.

- Samrådsunderlaget: ”konsekvenserna för kulturmiljö och stadsbild har bedömts medföra måttlig-stor påverkan, dock ej påtaglig skada på riksintresset för Stockholms innerstad.” Vi menar: Inga motiv i sak ges till hur ”måttlig-stor påverkan” kan ses som ”ej påtaglig skada”. Den slutsatsen meddelas bara och framstår som godtycklig. I stället skönmålar man:
- ”Byggnaden tillför arkitektur av hög internationell klass och ett innehåll som kan stärka stadslivet i den här delen av innerstaden. Ett Nobel Center bedöms som positivt både för Stockholm och för Sverige.” Detta är en subjektiv åsikt utan någon som helst koppling till bedömningen av påverkan på värdeuttrycken ovan. Den nämnda internationella klassen har fått hård kritik i olika länder.
- Vi menar också att stadens bedömningar också avviker starkt från vad både expertis och en majoritet av folk anser. I en statistiskt säkerställd brittisk undersökning föredrog 77 % klassisk arkitektur framför modern vid infill. Stadsbyggnadskontorets bedömningar måste bestämt avvisas.
- Nobel Center dominerar över det statliga byggnadsminnet Nationalmuseum och minskar dess dominans i stadsbilden betydligt, menar vi.

Vår slutsats: Stadens positiva syn på Nobel Centers påverkan på riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården och byggnadsminnet Nationalmuseum saknar saklig grund. Planens skadliga påverkan på dessa är så betydande att enbart detta räcker för att avvisa planen

Stockholm 150421

Stadsbyggnadsnätverket (politiskt oberoende)

https://www.facebook.com/Stadsbyggnadsnatverket/info?tab=page_info&edited=short_desc

Ulf Johannisson, managementkonsult, Kungstensgatan 61, 11329 Stockholm

Aina Håkansson, fil. kand., Vasastan

Anders Thuresson, Norrmalm

Anna Wahlund, Vasastan

Anne-Christine Carlberg, Jur. Kand., C Östermalm

Anne-Marie Engzell, Gärdet

Arne Kriström, konsult, Gröndal

Barbro Wärngård, psykolog, Norrmalm

Carl-Fredrik Paléus, Clinical Application Manager, Djurgården

Caroline Lilliestråle, koordinator på Huddinge kommun, Djursholm

Elisabeth Philip, Tandläkare, Kungsholmen

Emilie Röhl, Projektledare, Östermalm

Erika Wörman, arkitekt, Stockholm Skyline

Eva Paulander, Fil mag., Östermalm

Gertrud Hedberg, Liberaler för Stockholms skönhet, Vasastan

Gudrun Wessnert, Enskededalen

Helena Sigander, författare, Norrmalm

Inga Lewenhaupt, fil.dr, fd Museichef, Östermalm

Ingrid Olofsdotter, Bromma

Jan Bergman, Stockholmsskildrare, Norrmalm

Klas Tham, Arkitekt, Stadsplanerare SAR/MSA professor em LTH, Lunds Universitet

Madeleine Kock, Tandläkare, Östermalm

Marianne Irving, Norrmalm

Marianne Watz, Fil. mag., Östermalm

Marie von Rietberg, inredare, projektledare, Kungsholmen

Märtha Angert Lilliestråle, Kulturhistoriker, Danderyd

Paula Fortes, civilekonom, Vasastan

Richard Lilliestråle, Civilingenjör, Vasastan

Ulla Pehrsson, Norrmalm

Yasemin Hepaksoy, Lärare, Östermalm

Östen Bohlin, Östermalm